

Sahibi ve umum Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Uş
Basıldığı yer
VAKFI MABAASI
Ankara Tarihçe VAKFI Yurdu

1

BİRİNCİTESİRİN 1941
ÇARŞANBA

Numara: 750 Sene: 3
Tel: 23872 Posta kutusu: 214

Ruzvelt
Gazetecilere
beyanatta bulundu:
Ticaret
gemilerinin
emniyetini
zaman altına
alacağız

Amerikadaki harp malze-
mes. imalatının yarısı
Rusyaya, yarısı İngiltereye
gönderiliyor

Washington, 1 (A.A.) — Ruzvelt
yeni den matbuat müessesilerine be-
yanatta bulunarak ticaret gemilerinin
emniyetini zaman altına almanın A.
merika için bir zaruret olduğunu söy-
ledi.

"Eski masal, diye kısaca hatırlat-
tı. Pink Star vapurunun İzlanda a-
kılarındaki ziyarından bahseden dev-
let reisi, bu zamana kadar harp mal-
zemesinin tamiri meselesidir. Şim-
diye kadar bu malzemenin yarısı, A.
merikanın müdafaası için muhafaza
edilmiş ve diğer yarısı da İngiliz ve
ya Sovyet Rusyaya nakledilmiştir.

Fakat Rus ordusunun son zaman-
larda göze çarpan fevkalade ihtiyaç-
ları dolayısıyla Amerikan imalatının
kafkasını İngiltereye ve Rusyaya gön-
dermek meselesi ortaya çıkmıştır.

Amerikan devlet reisi, imalatın
yüzde ellisinin Amerikaya ve yüzde
altısının İngiltereye ve müttefikle-
re tahsis edilmesi kaidesi ahlâkına
dalma riayet edilmiş olduğunu beyan
etmiştir.

Ruzvelt, bu vadideki izahatına de-
vam ederek şöyle denmiştir:
Bazı maddelerin nisbeti artabilir,
azalabilir. Fakat vasatı olarak daima
aynı nisbeti muhafaza eder.

Ruzvelt, bu beyanattan sonra
gazetelerin muhtelif suallerine sürat-
la cevap vermiştir.

Bitaraflik kanunu meselesinin mü-
dahiye den tetik edilmediği olduğu
da beyan etmiştir.

Caesar adındaki Amerikan vapuru
son batmış olduğuna dair olan haber
halkındaki malûmata sorulan suale
Ruzvelt, bu babda malûmat almamış
olduğunu söylemiştir.

Devamı 2 nci sayfa

Son haftalar zarfında
yapılan
Amerikan
manevraları
Generaller tarafın-
dan tenkit edildi

Varılan netice şu :
Zabitlerin çoğu tecrübesiz-
dir. Orduda disiplin ve mü-
himmat noksanıdır, telsiz
techizatı, tank mevcudu
kâfi değildir

Tabiye bahsinde manev-
ralar mükemmel değilse
de memnuniyet ba iş
neticeler vermiştir

Nouvelle Orleans, 1 (A.A.) — Son
haftalar zarfında yapılan büyük A-
merikan manevralarına iştirak etmiş
olan generaller, harekâtı tenkid ba-
kımından taktik ve bunlardan umumî
netayic istihrag, etmek için dün öğ-
leden sonra Louisiana'nın küçük bir
kasabasında toplanmışlardır.

Ordu kumandanları, başlıca dört
meseleyi tetkik etmişlerdir. Ordu mev-
cudu, silâhlar, tabiye ve kumanda he-
yeti.

Ordu mevcudu, adet itibarile mem-
nuniyete sayandır. Önemli aylar
zarfında kendisine müracaat edilecek
olan Amerikan halkının muazzam ih-
tiyat kuvvetleri, bazılarının ihzar et-
miş oldukları ondigeleri izale edecek
mahiyettedir. Bundan başka mevcut
askeri kuvvetler, çok iyi talim göre-
cekler, bu da meseleyi en iyi ve en
seri bir şekilde halledecektir.

Kesifet bakımından manevralara
iştirak etmiş olan kutaatin gayreti, it-
minanbahş telâkiki edilmektedir.

Maamafih bazı mütehassıslar, di-
siplin, sahasında henüz tahakkuk et-
tirilecek bir takım işler bulunduğunu
söylemektedirler.

Teslihat gelince, bir çok noksan-
lar vardır. Bu da kuvvetli ve tesirli

Devamı 2 nci sayfa



Bir Sovyet keşif bölüğü..

**Bazı ticarethaneler gümrükler-
den mallarını neden çekmiyor!**

**Ticaret Müd. rlığı tüccarlara tebligatta
bulunarak bir hafta zarfında malların
çekilmesini bildirdi**

Aksi takdirde el konacak

Bugün muntaka ticaret müdürüğü,
vekâletten dün aldığı bir emri ala-
kadarlara tebliğe başlanmıştır. Vekâlet
bu emrinde, bazı ithalatçıların, ithalat
egyasının maliyet fiyatına tesir etme-
sini temin maksadile mallarını güm-
rük antrepolarında beklettiklerinin
anlaşıldığını, binaenaleyh, mal sahip-
leri mallarını çıkarmamakta ısrar

ettikleri takdirde, bu husustaki ka-
rarnameye tevfikân ithalat egyasına
vaziyet edileceğini bildirmektedir.

Bu karar İstanbul gibi Mersin ve
İskenderundaki ithalat egyasına da şa-
mildir. Şehrinizdeki ithalatçıları, em-
ri tebliguldan bir haftaya kadar güm-
rükteki mallarını çıkarmadıkları tak-
dirde bu mallara el konacaktır.



Rodostan bir görünüş

**Rodos adası
şiddetle
bombalandı**

**Bir çok İtalyan
tavyareleri hasara
uğratıldı**

**Uç İngiliz tavyaresi
üssüne dönmedi**

Kahire, 1 (A.A.) — Ortasark İngi-
liz hava kuvvetleri umumî karargâhı-
nın tebliği:

28-29 Eylül gecesi Rodos limanında,
iki tesisat ve fabrikalar tavyareleri
mizin hücumuna maruz kalmıştır. Taarruz esnasında fevkalade büyük
bir infilak ve müteaddit yangınlar
vukubulmuştur. Bir hükümet dairesi
tamamile tahrip edilmiştir. İngiliz av-
cı tavyareleri büyük bir faaliyet gös-
termişler ve hava muharebeleri es-
nasında birçok düşman tavyarelerini
ciddi hasara uğratmışlardır. Bunların
üslerine avdet edebildikleri muhtemel
değildir. Bir düşman tavyaresi denize
düşürülmüştür. Bütün bu hareket
neticesinde yalnız 3 İngiliz tavyaresi
eksiktir.

**Eski İspanya başvekili
Negrin 30 sene
hakse mahkûm oldu**

Madrid, 1 (A.A.) — Farmasonluk
ve komünizm ile mücadele için teg-
kil edilen mahkeme tarafından dün
30 sene hapse, medeni ve siyasi hak-
larından mahrumiyetine karar verilen
eski cumhuriyet zımmardarı ara-
sında eski İspanya başvekili Negrin
de bulunmaktadır.

**Leningradda
Ruslar mukabil
taarruzlar yapıyor**

**269 uncu Alman
tümeni ağır zayı-
atla püskürtüldü**

**30 Alman tavyaresi
düşürüldü**

Moskova, 1 (A.A.) — Bu sa-
bahki Sovyet tebliği:

Dün bütün cepheelerde şiddetli
muharebeler olmuştur. Dün hava muharebelerinde 30
Alman tavyaresi düşürülmüştür.

Moskova, 1 (A.A.) — Sovyet
istihbarat dairesinin geceyarısı
tebliği:

30 Eylül günü kıtalarımız bü-
tün cephe imtidadınca muharebe-
lere devam etmişlerdir. Anudane
muharebelerden sonra kıtalarımız
Poltava şehrini tahliye etmişler-
dir.

Tebliğ 28 Eylül günü 65 Alman
tavyaresinin tahrip edilmiş oldu-
ğunu ve Sovyet tavyare zayıatı-
nın 27 tavyareden ibaret bulun-
duğunu ilâve etmektedir.

Moskova, 1 (A.A.) — United Press
Pravda gazetesinin, cepheden aldığı
bir habere göre, kızıldoru, Leningrad
mmtakasında ilk tegebbüsü muhafaza
etmektedir. Ruslar birkaç gündenberi
muvaaffakiyetle neticeelenen mukabil
taarruzlar yapmaktadır.

269 uncu Alman tümeni ağır zayı-
atla püskürtülmüştür.

**935 doğumlular
ilk mekteplere kabulü için
Vekâletten müsaade istendi**

İlkokullara bu yıl 934 doğumlu ta-
lebelere kabul edilmektedir. 935 do-
ğumluların gösterişli olanlarının ka-

**Liyejliler
Yalan
mütareke
haberi
üzerine
çılginca
eğlendiler**

**Kahvelerde şarap
su gibi aktı, halk
caddelerde oynadı,
öptüştü**

Fakat...

Sonradan bu haberin
yalan olduğu haberi hazin
bir tarzda öğrenildi

Paris, 1 (A.A.) — Petit Parisien
gazetesi Brükselden aldığı şu telgrafı
nesrediyor:

Liyejde hiçbir sebep ve maksat ol-
maksızın harbin bütün cepheelerde
birdenbire durmuş ve umumî mütare-
ke imzalanmış olduğuna dair bir ha-
ber yayılmıştır. Bu haberin doğru
olup olmadığını hiç kimse araştırma-
ğa lüzum görmeden bütün şehir he-
men seilenmiş, halk caddelerde ko-
nugmağa, oynamağa, şarkı söylemeğe
ve öpüşmeğe başlamıştır.

Pencerelerde beyaz bayraklar gö-
rülmiş ve kahvelerde şarap su gibi
akmağa başlamıştır.

Halk mağazaları istila etmiş ve
refah devrini yeniden avdet etmiş ol-
duğuna kani olan dükkâncılar vesika
bile aramağa lüzum görmeden mallar-
ını satma arzetsizlerdir. Bu delilik
havasını nasıl karşılamak lâzım gel-
diğinde tereddüt eden polisler de ken-
dilerini bu habere kaptırmışlar ve hal-
kın çığmı sevincini durdurmak için
hiçbir şey yapmamışlardır.

Aksam olunca da ışıkları maskele-
meğe artık lüzum kalmadığından so-
kaklar donanmış, fakat fazla ileri gi-
ldiğini gören resmi makamlar işe
karışmış bunun üzerine nisbi bir sük-
kân kaim olmuştur.

Şehrin tek bir insan gibi inandığı
bu mütareke haberinin yalan olduğu
çok hazin bir tarzda öğrenilmiştir.

**Fransada
Devlet memurları
nizamnamesi
neşredildi**

Yazısı 2 inci sayfa

**Taksi durak yerleri yeniden
tesbit edildi**

**Gece zammı saat 24 ten sonra sabah
beşe kadar alınacak**

Belediye taksilerin durak yerlerinde tetkikler yapmıştır. Mevcut durak
yerleri üzerinde değişmeler yapılarak yeni durak yerleri tesbit edilmiştir.

Bu vaziyete göre şehrin muhtelif ka-
zalarında 88 taksi otomobil durak ye-
ri kararlaştırılmıştır. Bundan başka
otomobillerin müşterilerden alacakları
gece zammı ve saatleri de tesbit edil-
miştir. Bu vaziyete göre, gece zam-
mı saat yirmi dörtten sonra başla-
yacaktır ve Sabah beşe kadar devam e-
decektir.

Taksi ücretlerinden başka ayrıca
20 kuruş alınacaktır.

Tahir ile Zühre
BÜYÜK AŞK MASALI
Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ
Hakında **HABER** sütunlarında



Tebizde bir Sovyet askeri İranlılara beyanname dağıtıyor

Bir, iki nokta:

General Kış!

Kış haberleri ile beraber yeni harp planlarına dair de sayılar çıkmaya başladı. Tokyodan gelen malumata bakılırsa şark cephesindeki mütearrız kuvvetler, şimdi bir müddet mevsim hazırlamakta meşguldür; ve bahara kadar orada kalacaktır.

Bu arada kendisinden en fazla bahsedilen şey tekrar kış oluyor. Yani, harbin üçüncü kısmı geçiriyoruz! 940 yazında Fransanın mağlubiyetini müteakip sınık bir vaziyet alan Avrupalıya, general kış diktatör nasbolunmuştur. Bugün de aynı diktatör beyaz üniformasını giymek üzere yavaş yavaş hazırlanıyor; neredeyse emir ve komutayı tekrar ele alacak; tekrar denizler gerçevesinde kalan bir kıtada yalnız onun sesi duyulacak, insanlara yalnız hükmü decek. Belki de Avrupa meydan muharebesini şu ve bu general değil o kazanacak. Bu haş: tarafın lehine olacak? Bunların sonunda, bir de gelecek sene onu yeni bir rütbeyle görmek ve "mareşal kış", diye çağırmak ta var.

EN SON DAKİKA

Amerikada Amele mevcudu 35,5 milyonu buldu

Vaşington, 1 (A.A.) — Mesai nazırı Perkins, matbuat mümessillerine beyanatta bulunarak Amerikan amele miktarının 3.640.000 kişi artmış ve amele yekûnunun 35.542.000 kişiye baliğ olmuş olduğunu söylemiştir.

Nazır, ziraat amelesinin bu yekûna dahil olmadığını beyan etmiştir.

Mumaliye, bu teyaztûdî millî müdafaa igleri için fazla amele alınmış olmasına ve konserva sanayindeki faaliyetin artmış bulunmasına hamlet mektedir. Bu da hariciye ve bahriye nezaretlerinin fazla miktarda müba yaatta bulunduklarını neticesidir.

Amerikan manevraları

Bastaraftı 1 ncı sayfa da bir ordunun tensiki için bir manidirdir. Mühimmat fıkdanı, ekseriyeti askere alman efradın talimini geciktirmekte dir.

General Macnair, daha manevralar başlamadan evvel işpek rıktanından dolayı bir çok askerlerin henüz nişan talimi yapmak fırsatını elde edememiş olduklarını ehemmiyetle kaydetmiştir.

Avrupa harbinin ehemmiyetini tamamen meydana koymuş olduğu tehsiz tehzizatı da kâfi değildir ve buna süratle çare bulunması da muhtemel görülmektedir. Tankların ve bataryaların miktarı betaatle de olsa hergün mütemadiyen artmaktadır.

Amerikan ordusunda mühim miktarda avcı tayyaresi de gönderilmektedir.

Tabii bahsinde manevralar, mükemmel değilse de memnuniyetle sayan neticeler vermiştir.

İlk defa olarak hava ve kara kuvvetleri arasında geniş mikyasta mesai birliği yapılmıştır.

Amerika ordusu, tanklara karşı müdafaa alışıktadır ve erkânı harbiye Avrupa harbinin derslerinden ilham almaktadır. Askerî mütehassıslar, aynı zamanda elastik ve sadolan Alman ordusunda sık sık tatbik edilmiş olduğunu kaydetmektedirler.

Manevralar esnasında kıtaatın işareti, umumiyetle ahval ve geraitin müsaadesi revkinde olmuştur. Kuman da heyetine gelince mütehassısların fikrine nazaran bu mesele, çok ciddidir. Çünkü halledilmesi oldukça uzun zamana müteavkülür. Zabitlerin çoğu tecrübesizdir. Birçok zabitlerin tekalide sevkedilmesi zarurî görülmektedir. Kadroların genişletilmesi harbiye nezareti tarafından tetkik edilmekte ve Ruzeveltin geçenlerde bir çok generali terfî ettirmesi hükûmetin bu meseleye büyük bir ehemmiyet vermektedir.

Ukrayna cephesinde Almanlar yeni şehirler zaptetmişlerdir.

Vişi, 1 (A.A.) — Havas Ofi — Almanlar Sovyet Rusyada yeni bir taarruza başlamışlardır. Bu taarruza Brianskın şarkından başlamıştır.

Taarruz Harkof, Moskova demiryolu istikametinde inkişaf etmektedir. Ukrayna cephesinde Almanlar yeni şehirler zaptetmişlerdir.

Vişi, 1 (A.A.) — Havas Ofi — Dün gece Berlinde beyanatta bulunan Alman askeri mahfillerinde beyan edildiğine göre cenupta yapılan Rus mukabı taarruzu akim kalmıştır. Alman ve Rus askerleri arasında şiddetli sınıgı muharebeleri vukubulmuştur.

Japonyada feci bir tren kazası

Yolcu ile dolu üç vagon nehre yuvarlandı

Tokyo, 1 (A.A.) — Bir muhtelit yolcu treni, bu sabah, Kusuda, Kumamoto, Oita hattında bir köprüden geçerken yoldan çıkmıştır. Yolcu ile lebeledolu üç vagon nehre yuvarlanmıştır. İlk sıman haberiye göre, kazazedelerin sayısı pek fazladır. Yüz kadar ölü olduğu söylenmektedir.

Bir çok İngiliz bombardıman tayyareleri Alman şehirlerine hücum ettiler

Akın bilhassa Stettin üzerine teksif edildi

Alman tayyareleri İngilterede bir işe limanına baskın yaptılar

Berlin, 1 (A.A.) — Birçok İngiliz bombardıman tayyareleri dün gece Alman körfezi ve Baltık denizi sahillerindeki bazı şehirleri taarruz etmişlerdir. Atılan yangın bombaları ile infillaklı bombalarla bazı evler hasara uğramış ve sivil ahalden bir çok kimseler ölmüş ve yaralanmıştır. Berlin taarruza teebbüs eden münferit tayyareler tayyare defa bataryaları nın ateşi ile geri pöskürtülmüştür. Bir tayyare düşürülmüştür.

Londra, 1 (A.A.) — Dünkü salı günü İngiliz av tayyareleri Manş ve Fransanın şimal sahili üzerinde taarruz hareketlerinde bulunmuşlardır. Yapılan hareket esasında Şerburg açıklarında silahlı iki ticaret gemisine taarruz edilmiştir. Bunlardan biri hasara uğratılmış ve gemide yangın çıktığı görülmüştür.

Norveç sahili açıklarında bir keşif uçuşu yapan Beaufort tipinde bir tayyare orta laçında bir vapura bir torpil isabet ettirmiştir. Bir av tayyaremi kayıptır.

Londra, 1 (A.A.) — Dün gece İngiliz tayyareleri tarafından Stettin üzerine yapılan akım şimdiye kadar bu mühim hedefe yapılan taarruzların en şiddetlisi olmuştur.

Son sistem İngiliz tayyarelerinin bir kısmı yapılan bu akım tam bir muvaffakiyetle neticelenmiştir. Almanyanın Rusyaya taarruzundanberi İngiltere taarruzlarını bilhassa Stettin üzerine teksif etmektedir.

İngilterenin gittikçe fazla miktarda gönderdiği tayyareler Rusyaya gelmektedir. Bu itibarla Almanya mütemadiyen garktan ve garptan hava taarruzlarına uğrıyacaktır.

Berlin, 1 (A.A.) — Dün gece kuvvetli Alman hava teğekkülleri İngilterenin şark sahillerinde ehemmiyetli bir düşman işe limanına taarruz etmişlerdir. Riyet şartlarının çok müsait olması hasebile inkişaf eden hava akımı birbirini takip eden dalgalar halinde devam etmiştir. Müteaddit yangınlar ve kuvvetli infillaklar müşahade olmuştur. Ayrıca Iskocya'da iki şehir de bombardıman edilmiştir.

Dahiliye Vekili Ankaraya döndü

Dahiliye Vekili Fakı Öztürk, bu akşamki ekspresle Ankaraya hareket etmiştir.

Altın fiyatı

Bir müddettenberi altın fiyatları aynı seviyeyi muhafaza etmektedir. Bugün de bir Reşadiye altının fiyatı 25 liraydı.

Bir Amerikan vapuru daha İzlanda açıklarında batırıldı

Stokholm, 1 (A.A.) — Ofiden: Danimarkaya ait olup Birleşik Amerika tarafından zapt edilen ve Panama bayrağı altında seyretmekte olan Sezar isimli vapur, İzlanda adası açıklarında batırılmıştır.

Fransada devlet memurları nizamnamesi neşredildi

Memurların mesuliyetleri artırıldı ve devlet otoritesi takviye edildi

Vişi, 1 (A.A.) — Fransada yapılan hukukî islahat gerçevesine dahil olarak devlet memurları için hazırlanan yeni nizamname bugün neşredilmiştir. Yeni nizamname demokrasi ve liberal rejiminin tamamen terk edildiğini ifadede eden şu üç prensip üzerine kurulmuştur:

1 — Devlet otoritesi takviye edilmiştir. Idare amirlerinin tayini bundan böyle, konseylere, herhangi bir komisyonun veya diğer bir parlamento müessesesinin ittibabına bağlı olmayacaktır.

2 — Memurların mesuliyeti artırılmıştır. Memurlar serbestçe karar verecekler ve kararlarından mesul olacaklardır.

3 — Memurların vaziyeti takviye edilmiştir. Memurlar devletin himayesi altında bulunacak ve muayyen recelere göre maaş alacaklardır.

Ruzeveltin beyanati

Bastaraftı 1 ncı sayfa da Meburi askerî usulünün terk edilmesi hakkındaki müteallisi istifas edildikten sonra, "bu fikir acaba bir şifa yurdunda mı vücut bulmuştur?.. suretinde cevap vermiştir.

Hazine nazırı Morgenthau'nun hususî müesseseleri yüzde altıya aşan temettüllerinin müsadere edilmesi projesi hakkında sorulan suale Ruzevelt, cevap vermekten imtina etmiştir.

Bir gazeteci Amerikan devlet reisine, şöyle bir sual daha sormuştur. Rusyanın daha uzun müddet mukavevet edebileceğini tahmin ediyormusunuz?

Ruzevelt, bu sual üzerine gazeteciye bu suale kendisinin hakikaten cevap verecek mevkiide bulunup bulunmadığı sualini tevli etmiştir.

Zeynep Kâmil hastanesinde yangın

Uskûdarda Zeynepkâmil hastanesi müstemilatından 4 odalı çamaşırbahane de dün yangın çıkmıştır. Yangın, etrafa sırayına mahal verilmeden itfaiye tarafından söndürülmüştür. Yangın birakılan bir mangaldan sıranın kıvılcıklarıyla zühur ettiği anlaşılmıştır.

EKSİK EKMEKLER

Fırımların kontrolüne devam olunmaktadır. Dün de Beyoğlu kazasında 777, Beşiktaşta 42, Basköyde 36 olmak üzere 855 adet eksik ekme bulularak müsadere edilmiştir.

VAGONA BAŞI ÇARPTI

Sirkeci istasyonunda amele Dursun dün, vagonların arasında dolayışken manevra yapan bir vagona başını çarpmış, yaralanmıştır.

Meliha Cemal yerinden kalkmıştı. Çünkü gece yaklaşıyordu ve gece onu Mahmut Ataya doğru sürüklüyor, yalnız bir gençlikle süslüyordu. Masanın üzerine oldukça mühim bir çek bıraktı ve çıktı.

Müjgan gülerken Feriduna: — Görürsün, yine gelecek. — Dediyi ve sevdiği erkeğe sokuldu, gözlerinin içine bakarak: — Söyle Feridun, dedi. Bu kadın senin annen mi? — Neden sordun? Bana benziyor mu ki?..

— Evet, her ikimizin de gözü korkuncu. — Ve Müjgan böyle söylerken mutad olduğu üzere anlatmak istediği mânâyı şekiller vererek, havada parmağıyla bu şekilleri çiziyordu.

Feridun Müjganı göğsüne doğru çekti ve adeta vahşi bir kuvvetle sıkarak: — Müjganımsın, sevgilim. Gidecek ve iyi olacaksınız. — Diye mırıldandı. Müjgan da memnundu.

— Evet, dedi, gideceğim ve döneceğim. Hiç de senden uzaklarda ölmeye niyetim yok. Eğer şimdi ölürsem hayatım. — Ve Müjgan eliyle bir daire çizdi: — Hayatım tam ve mantıklı bir devre ile sona ermiş olacak. —

(Devam var)

31 İngiliz gemisi Amerikada tamirde bulunuyor

Filadelfiya, 1 (A.A.) — İngiliz donanmasının Manchester Kruvazörü tam tehzizatını ikmal için buraya gelmiştir. Vaşington bahriye nezareti İngiliz Fredrake muhribie Kaliforniya ticaret kruvazörünü Bostonda tamir edilmekte olduklarını bildirmektedir. Amerikada tehziz veya tamir edilmekte olan İngiliz ve Hür Fransız gemilerinin adedi bunlarla 31 e baliğ olmaktadır.

Akşam Sohbeti

Odun Aleyhisselâmı

FIYAT Murakabe Komisyonu, çünkü fevkalâde toplantısında odun fiyatlarını çeki başına 50 kuruş indirmesine karar verdi. Bu, odun ve odunla alakalı bütün bâdiselerin hassebi mukavemetine, Fiyat Murakabe Komisyonunun kazandığı küçük bir muzuferiyeti gösterir.

Dolayısıyla odun hakkında ufak bir tahlil yapmaktan kendimi alamıyacağım: Bizde bir "Odun aleyhisselâmı" tabiri vardır. Galiba odun gibi sert, kart, hantal ve esas vaziyetinde herhangi bir itibakı kabul etmeyen mahlûklara böyle deniyor. Odunun bu kabiliyetsizliğini göze alacak olursak, ona benzeyen mahlûklara "aleyhisselâmı" gibi, — münhasıran halime selim, insanlara verilmiş — bir sıfatı kullanmamak lâzımdır. Bu isabetsizliği işaret edip geçtikten sonra, her kışık hayatımızda ehemmiyetli bir mevkii olan odunun bu seferki iradını tasvir edeceğim:

Odunu ben, tercihan, postayıkı, beli kuşaklı, bol parçalı, kaküllü, iri omuzlu, sıbıklar kımıkması, bıçkın bir haydut gibi tasarıyorum. Fiyatı buldu mu, Fiyat Ağacının üstüne fırlar; yahut herhangi bir yardımla oraya çıkar ve bir daha inmek bilmez.

Ona dil dökünüz, makul şeyler söyleyiniz; ihtiyacınızdan; çocuk çocuğun üşüyeceğinden, çamaşır ve soğanızdan bahsediniz. Biraz immesini, size yakın gelmesini, heybetinde bir cinayet havası olsa bile, gene korkmadan kucakınıza alıp onu okıyacağımızı söyleyiniz. Hayır!.. Kendinizi dinletemezsiniz.

O gene, fırladığı yüksek dalın başından: — Odunum!.. Odunum! diye haykırır, durur.

Meşhur "tilki ve karganın efsanesinde olduğu gibi, sesinin güzelliğinden bahsederek ağzındaki Fiyat Peynirini düşürmeğe de muvaffak olamazsınız. Çünkü kargadan daha zeki değildir ama yaradılışında katılık olduğu için, inâdına son yoktur.

İşte o sebepten, Murakabe Komisyonunun bu defaki ucuzluk teminini bir muzuferiyet olarak sayıyorum. Çünkü Odun, her ne suretle olursa olsun çıkarıldığı yüksek mevkiden biraz aşağı indirilebilir. Belki daha indirilecek.

Netice itibarile tepesi aşağı düşürülse dahi, bir şey olmaz.

Çünkü, nihayet odundur.

HİKMET MÜNİR

Bu hafta yapılacak lik maçları

Istanbul Futbol Ajanlığından: 5 birinciteşrin 941 pazar günü yapılacak lik maçları.

Fener Stadı: S. 9.30 Hüla — İstiklal H. Selâmi, Sadık, Ruza.

11.30 Altıntuş — Beyoğluspor H. Tarık, Nurettin, Nihat.

13.30 Fenerbahçe — Süleymaniye H. Adnan, Esat, Selâmi.

15.30 Galatasaray — Beykoz H. Sami, Regat, Necdet.

Şeref Stadı: S. 9.30 Kurtuluş — Doğu H. Bahattin, Müeyyet, Sahastin.

11.30 Eyüp — Galata, H. Şekip, Fazıl Zeki.

13.30 Vefa — Taksim H. Feridun Mustafa, Bülent.

15.30 Beşiktaş — İst. Spor, H. Ahmet, Feridun, Bahadırin.

Bir fırsat

Kütüphanelerle, Tarihçilerin dikkatine:

Sandıklarından çıkmamış bir halde, hiç kullanılmamış 15 mükemmel ciltli ansiklopediya Britanika neşriyatından

Thenew Historians, History Of The World

Adındaki tarih külliyyatı 200 liraya satılmaktadır. İsteyenler gazetemizde F. O. remzine mektupla müracaat edebilirler.

T. C.

İSTANBUL BELEDİYESİ

ŞEHİR

TİYATROSU

TEPEBAŞI

DRAM KISMINDA

Bu gece

Saat 20.30 da

HAMLET (5 perde)

İstiklal caddesinde

KOMEDI KISMINDA

Bu gece saat 20,30 da

Kibarlık budalası (5 perde)

Bu gece saat 20,30 da

HIS VE ASK ROMANI



70

Muazzez pek âla ağıyabilirdi. Çünkü henüz otuz yaşını bile dolurmuş değildi. Ve gözyaşları Mahmut Ataya tesir ederdi. Halbuki Meliha Cemal ağıyacığı zaman bile gözyaşlarının yanaklarındaki boyaları dağıtması ihtimalini düşünmeğe mecburdu.

Çaresizlik içinde Muazzez ile Mahmut Atanın eve girdikleri ni ve kapıyı kapadıkları seyretti. Soğuktan ve asabiyetten buz kesmiş ellerini feryat etmemek için ağzına bastı, odada yanan ışığın bir an için dışarıya sızdığını da gördü, sonra elektrik söndü.

Meliha Cemal elektrik söndükten sonra Mahmut Atanın odasına neler olabileceğini düşünemedi. Çığm gibi koşarak evine döndü.

— 20 —

Müteakip haftalar zarfında Meliha Cemal müteaddit defalar Feridun'un fakir pansiyonuna gitti.

Bu sefil odada bulunmaktan garip bir zevk, bir ruh istirahatı duyuyordu. Çünkü daima rol oynamağa, yapmacık yapmaya mecbur olmadığı yer bu fakir talebe odasıydı. Burada kendisini istediği gibi salıveriyor, ihtiyar, yorgun görünmekten bir an bile korkmuyordu. Halbuki dışarda daima dinç, daima canlı görünmek mecburiyeti kendisini b'n bir şekle sokuyor, hatâ gerdanlığının altındaki derin hat görünmesin diye daima boyunu dik tutuyordu.

Feridunun metresini tanımak arzusunu göstermişti. Bu güzel yüzü, siyah saçlı esmer bir kadındı. Derin bakışlı gözleri güldüğün zaman bile gülmüyordu. Gamlı bir mânâsı vardı bu gözlerin. E-sasen kızcağız da daima düşünceli ve kederliydi. İsmi Müjgandı.

Dünyadaki bütün varlığı bej rengi bir tayör, bir bere ve bir de renkli çiçekli blüzdün ibaretti. En serin günlerde bile geceleyin

bu blüzu yıkmamak ve sabahleyin yine aynı blüzu giymek mecburiyetindeydi. Bu Müjgan nereden geldiği belli olmıyan, fakat adam olmağa ahdeden ve bin bir müküllatla hayatını temin ederek bir çay, bir simitle beslenerek tahsilini tamamlamağa çalışan ve bu arada gönlünü verdiği erkeğe kendini de vermekten çekinmeyen, fakir kızıardan biriydi. Meliha Cemal Feridunun bu kıza para temin etmek için gelip kendisini bulduğunu derhal anlamıştı. Aynı pansiyonda oturuyor, hattâ beraber yaşıyorlardı.

O gün Meliha Cemal aralarında uzun müddet kalmış, pencereleri döğen yağmuru seyretmiş ve pek az konuşmuştu. Müjgan kesik kesik öksürüyordu. Ciğerinde küçük bir kavren vardı ve yokluk hastalığının çabuk ilerlemesi neticesini doğuruyordu.

Nihayet Feridun:

— Hanımefendi, dedi. Bu çocuğu kurtarmak lazım. Elimde ölüresim çok acırm. Onu sanatoryoma yatırmamın hattâ İsviçreye göndermenin bir yolunu aramalı. Bize yardım edemez misiniz?..

Ve Feridun başını önüne indirerek yavaşça, adeta utanarak ilâve etti:

— Ben hayatımı kazanmak istiyorum..

— Buna ne habet Feridun, ben buradayım ve..

— Ben sizden para istemiyorum..

Diye Feridun hiddetle Meliha Cemalin sözünü kesti. Ben para istemiyorum, analmıyor musunuz, ben hayatımı kazanmak istiyorum.

Bunun üzerine Meliha Cemal zengin bir kadın safiyeti, daha doğrusu bilgisizliği içinde:

— Şu halde iyi ya, böyle zannediyorum ki kolay bir iş değil mi?..

Diye sordu, Feridun homurdandı:

— Öyle mi zannediyorsunuz? Hangi devirde yaşadığımızı unuttuysunuz galiba. Hangi hayal dünyası içinde yaşıyorsunuz?.. Bu gün iş aslanın ağzında. Siz hâlâ harpten evvelki düşünceyle hareket ediyorsunuz. İş bulmak maatteessüf biraz imkânsız.

— Ben size bütün ihtiyacımız olan parayı veririm Feridun, fakat başka elimden ne gelir ki?..

— Sizin dostlarınız, ahbablarınız var. Meselâ İrfan İsbilir. Bilyük iş adamı fabrikası var. Sonra ahbabınız mebuslar, vekiller. Bunlar bana bir iş veremezler mi?..

— Hayır, hayır Feridun. Bunu benden isteme. İmkân yok buna. Benim size vereceğimle iktifa edün, kâfi.

Döşeme Altındaki

Ceviren: MUZAFFER ESEN

36

Artık misters Nolanın öğrenecek bir şey kalmamıştı. Binaenaleyh müfettiş kadının eline bolca bir bahış sıkıştırdıktan sonra oradan ayrıldı.

Pointer bekçi kadının şahsi bir menfaat düşüncesiyle gizlediği bir nokta olduğunu düşünüyordu. Fakat bu şahsi gaye ne olabilirdi. Kadın ya birisini himaye ediyordu, yahut birisinden para sızdırmak istiyordu. Yüzünün ifadesi, gözlerinde parlayan ışık bunu gösteriyordu.

Gazetede ölenler sütununda bir isim hizasında bir işaret vardı. Kulüpte, kulüp kâtibi, mis Gisburnun bir kadının hayat sigortası mevzuu üzerinde konuştuğunu işitiyordu. An Gisburn ölü olarak bulunmuştu. Acaba bu hadiseler birbirine bağlı mıydı. Mister Akshortun eski kâtibiyle konuşarak belki bu mesele etrafında kafasında düğümlenen suallerden birkaçını halletmiş olacaktı.

Misters Nolanın bütün hareketlerini tarassut ettiren başmüfettiş onun hiçbir kimse ile görüşme teşebbüs etmediğinden emin oldu. Hiç kimse ile konuşmamış ve hiç kimseye mektup yazmamıştı.

Müfettiş, 23 tarihli Taymis gazetesini villada bakan şahsi bekçi kadının tanımadığına kanıdı, fakat misters Nolanın eve döndüğü zaman oraya birisinin girdiğini gösteren kati izler bulduğu da muhakkaktı. Hattâ villaya giren adamı görmüş olması da mümkün.

Başmüfettiş mister Nolanın daha birçok şeyler öğreneceğine inanmıştı. Fakat bu malumatı Haliday ile konuştuktan sonra daha kolay elde edebilecekti.

VII

Pointer derhal otomobile binerek mister Halidayın çağladığı sigorta şirketine gitti ve onunla konuşmak istedi. Silik ve neşeli bir yüzle karşılaştı.

Pointer memura etraftan işitilmiyecek bir sesle fısıldadı:

— Vazifenizin başından ayrılıp birkaç dakika benimle beraber gelmek için bir mazeret bulabilir misiniz?

Sonra ismini ve mesleğini söyledi. Bu sözleri işiten Halidayın yüzü birdenbire sarırdı. Müfettiş sözüne devam ediyordu:

— Sizinle beraber mister Akshortun yazıhanesine gideceğiz.

Haliday sanki kaçmayı düşünüyormuş gibi çılgın bakışları etrafında dolandırdı; fakat Pointerin dik ve katı bakışıyla karşılaşınca kendini topladı, başını salladı ve bitişik odaya giderek kayboldu, sonra tekrar göründü, portmantodan pardesüsünü ve şapkasını aldı. Başmüfettişin arkasından merdivenleri inerken:

— Yarım saat izin aldım diyordu.

Pointer hiçbir şey söylemedi, fakat otomobile binmesini işaret etti; araba derhal hareket etti. Akıllıca hareket etmek yalnız Allah kor

kusundan ileri gelmez. Kainun korkusu da insanın aklını başına toplamasına sebeb olur.

Otomobil noterin yazıhanesinin bulunduğu sokağa girince, delikanlının içini çektiğini müfettiş farketti. Bu işte biraz da sevinç vardı. Zira delikanlı başka bir yere doğru gittiklerinden korkuyordu.

Mister Akshortun işi yoktu, misafirlerini derhal hususi odasına aldı.

Noter Halidayı tepeden tırnağa kadar süzdü, sonra müfettişe baktı. Bu bakışta: — Bunu mu katil sanıyorsunuz. Buna imkân yoktur, diyen bir mana vardı.

Pointer:

— Mister Akshort, dedi, yeni bazı izler buldum. Bu izler döşeme altında bulunan ceset işinde yeni bir takım farziyeler kurmamıza imkân veriyor.

Sonra dudaklarını ısırarak sigorta memuruna döndü:

— Mister Nolan ilkteğrinin 21, 22, 23 ve 24 üncü günleri villada değildi. Bu müddet zarfında villanın anahtarlarını kimlere verdiniz. Mister Layngin oraya gittiğini biliyoruz. Fakat başkalarını da öğrenmek istiyoruz.

Haliday keheledi:

— Ben... ben...

Pointer aynı kati lisanla sözünü devam ediyordu.

— Mister Nolan ile konuş-

tum. Onun içi hakkımızda bir takım tedbirlere başvurmadan evvel bugünler zarfında neler geçtiğine dair ifadenizi almak istiyorum.

— Oturunuz.

Mister Akshort bir iskemle aldı, Pointer ile Haliday da onu taklit ettiler. Zaten Halidayın ayakta duracak hali kalmadığı besbelliydi.

Pointer tatlı bir sesle: — Acele etmeyiniz dedi. Fakat her şeyi başından başlayarak anlatınız.

Eski kâtip kendini müdafaa etmek isteyen bir tavırla: — Fakat, dedi, bu müddet içerisinde villaya birisinin girdiğini nereden biliyorsunuz.

Müfettiş kati bir lisanla cevap verdi:

— Bu noktayı isbat için elimde kati deliller var. Onun için ne söyleyecekseniz söyleyiniz.

Haliday karar vermiş gibiydi:

— 22 teğrinievvel günü yazıhaneye villâ hakkında görüşmek üzere bir zat geldi. Mister Akshort bir gün evvel bir otomobil kazası geçirmiş olduğu için yazıhanede yoktu. Patron olmadığı vakit gelen müşterileri ben kabul ederim. Bu zât da ben karşıladım. İsmi olan mister Hawk olduğunu söyledi. Kendisi sigortacıymış, yazıhanesinin

Hikâye

Pariltili otomobil, ana cadde- den hızla geçti. Sıra sıra pansiyonlardan birinin önünde birden bire durdu. Artık pek o kadar genç olmıyan, fakat pek çevik ve cazibeli ve saçları kırmızıya çalar sarımsı bir kadın, soför yerinden indi, otomobilin içersinden meşin bir çanta aldı, kapıyı kapadı; bir sırayısta eve girdi.

İlk katta üst üste üç kere bir kapının ziline bastı. Yakışıklı, sık mışık bir delikanlı, kapıyı hemen açtı.

— Nihayet gelebildin, Vera! İçeriye gireni bu sözle karşılayan delikanlı, devamla:

— Sabırsızlıktan, dedi, çatlıyor dum nerdeyse!

Kadın ona öpmesi için elini uzattı:

— Kızma Fredi, dedi; ne yapalım, ki daha erken mümkün olamadı. Bilirsin; ihtiyatlı davranmak zorundayım!

— Hepsini getirdin mi?

— Evet, işte!

Kadın, çantayı masanın üzerine koydu:

— Kendisine, elmaslarını kuyumcuya götürüp de temizletceğimi söyleyince, kasayı kendi eliyle açtı!

Fredi, sevinçle, ellerini uçuşturdu:

— Fevkalâde! Fakat şimdi çaluk bana yardım et de, eşyayı toplayayım. Vaktimiz pek dar!

Vera, kımlıdamadı bile ve delikanlı hayretle sordu:

— Ey, ne o öyle, ya?

Kadın, bir parça mütereddit ve usurmuş halde, söze başladı:

— Beni dinle, Fredi! Öğlen treniyle hareket edemeyiz; çünkü... Delikanlı sertleşerek:

— Çünkü? dedi; çünkü ne? Böyle kararlaştırmıştık!

— Buna rağmen, mümkün değil! Programımızı değiştirmemiz lâzım!

Delikanlının çehresi bariz bir işbirlikte kasılmıştı:

— Böyle son dakikada mı?

Kadın, ona sebebini anlattı:

— Bana bak, Fredi! Eğer yemekte orada bulunmazsam, pek tabii olarak, kuyumcuya telefon edip benim hâlâ orada olup olmadığını araştıracak. Kuyumcu, hakikati, yani benim oraya hiç uğramadığımı bildirecek... ve on

Kocalı kadın, elmasları ve... sevdiği delikanlı!?

dan ötesini, artık hesap et! Ben ortadan kaybolunca, o derhal bir kazayı yahut da daha fenasını almakla getirerek, polis ayaklandırıcağım! Elimiz boş yola çıkmıyalım, diye götüreceğiz. Hele bir hududu geçelim de, ben para bulurum. İnan bana; Riyo, buradan bambaşka bir yerdir. Söyleyeceklerime dikkatle kulak ver, Vera!

Kadın, onun sözlerini kesti: — Evet, evet, Fredi; ben, senin sonradan para bulabileceğine kanım. Lâkin, şimdi gitmeliyim. Çantayı burada bırakıyorum!

Delikanlı, buna ehemmiyet vermez bir hareketle: — Nasıl istersen, dedi, öyle olsun!

— Ve saat tam yedide buraya gelirim. Bu arada sen rahat rahat eşyaları toplayabilirsin ve bu suretle trenin hareket zamanına kadar bir saat vaktimiz bulunur. O halde... gene görüşmek üzere!

Kadın, kapının eşisinde tekrar arkasına dönerek seslendi: — Az kaldı unutacağım; sana tren biletleri için de para verecektim!

Delikanlı itiraz etti: — Hemen vermene ne hacet, canımın içi! Akşama kadar vakit var daha!

Vera, onun avucuna bir bank notu sıkıştırdı:

— Al, al! Her ihtimale karşı, Fredi!

Öğle treninin hareketinden iki dakika evvel, yakışıklı, sık mışık bir delikanlı, gişeye saldırdı: — Monte Karloya bir bilet kesiniz!

Elinde meşinden küçük bir çanta, Perondan koşu koşu geçerek, en yakın vagona atladı.

Lokomotif işlemeğe başlamıştı bile; katar, yavaş yavaş tekerlekleri dönerek, ağır ağır gar-dan ayrıldı, uzaklaştı.

Bir köşeyi siper almış olan bir kadın gölgelikten çıkıp acı gülmüsiyerek, mırıldandı:

— Demek tahmin ettiğim gibiymiş! Elmasları alıp kaçmamış maktadı; beni kaçırmak değil!

Kadın, doğruldu. Ağzının ucunda gülümseyiş buğz ifadesi belirtti:

— Hele dur sen! diye mırıldanışla, hele dur sen, çocuğum be-

NEVROZİN

BAŞ, DIŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZM
NEURALJİ, KIRIKLIK VE BÜTÜN AGILARINIZI DERHAL KESER

İcabında günde 3 kaşe almabilir. Her verde pullu kutuları ısrarla isteviniz

İNHİSARLAR UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN

1 - 29 - 9 941 Tarihinden itibaren İnhisar şaraplarının şişe büyüklüğüne göre tesbit olunan fiyatları aşağıda gösterilmiştir.

Cl.	Tarife fiyatı	M.M. Vergisi	Yekûn	
		Krş.San.	Krş.San.	
35	30 +	1.75 =	31.75	
70	42 +	3.50 =	45.50	
200	80 +	10. — =	99. —	Şişeden sofrâ şarabı
340	120 +	17. — =	137. —	
70	50 +	3.50 =	53.50	Şişeden misket şarabı
200	95 +	10. — =	105. —	
Litresi	20 +	5. — =	25. —	Fıçıda açık şarap

2 - 35 Santilitrelik şarapla fiçili misket şaraplarının fiyatlarında bir değişiklik yoktur

Yukarıdaki fiyatlara şişe depozitesu dahil değildir. keyfiyet ilân olunur.

adresini verdi. İşte bu adres.. Halidayı elinde tuttuğu bir kâğıt parçasını müfettişe uzattı. Bu kâğıt üzerinde Vik-

torya caddesinde bir adresle 2394 telefon numarası yazılıydı.

(Devamı var)

Nakleden:
Üç Yıllık

KÜÇÜK İLÂN

EN SON DAKİKA

Küçük ilânlar

Bu kuponu eklenerek... verme ilânları En Son Dakika... gönderen okuyucuların... mak üzere sarılı adreslerine... (eri lâzım.)

Evlence teklifleri

* Yaş 26, boy 1.75 Kilo... yeşil gözlü, asil bir aileye... ayda net 40 lira maaşı... nazarı itibara alınmayacak... remzine müracaat.

* Yaş 24, kurnaz, belkik... gözlü, müteasip vücutlu... ikmal etmiş, fransızca bilen... bir aile kızı; en az lise... yağlarında iyi ahlağı... lenmek istemektedir. (12... remzine müracaat.

İş ve işçi arayanlar

* 30 yaşında, İstanbul... doluda şoförlük ve makine... miş, her nevi otomobilden... işçi, ehven ücretle her nevi... mak istemektedir. Yalnız... vel kaza neticesi kulakları... mıştır. Matraa ve kitap... çalışabilir. (S.F.Y.) remzine... * İtalyada (ahşıl görme...

İşlerden anıyan, plan ve... keple minyatür resimler... natkâr bir şirkette veya... müessesede çalışmak ist... Taşraya gidebilir. (Desn... zine müracaat.

* Lisenin fen şubesinde... genç, ilk orta ve lise... matematik ve coğrafya ders... Küçükpazarda Hacıkâdın... de Tavanlıçesme sokakında... i evde Mehmet Bayrıya... zine müracaat.

* Bir makine ustası ara... Ayda 200 lira verilecektir... Sofular caddesinde 15 num... racaat.

* Seri daktilo yazan... yazıları iyi bilen bir genç... bir müessesede çalışmak ist... (ÖRZ) remzine müracaat.

* On yedi yaşında... ikinci sınıfı bitirmiş... sından mezun ve noter... beş ay staj görmüş bir genç... veya yazıcı olarak çalışmak... edir. (5. 126) remzine müracaat.

* Mağazaların derdünü... numaralı dairesi çevre... ı odadır. Asansör ve kalorifer... ı odadır. İçindekiler veya 417... telefonla müracaat.

* Mağazaların derdünü... numaralı dairesi çevre... ı odadır. Asansör ve kalorifer... ı odadır. İçindekiler veya 417... telefonla müracaat.

* Mağazaların derdünü... numaralı dairesi çevre... ı odadır. Asansör ve kalorifer... ı odadır. İçindekiler veya 417... telefonla müracaat.

* Mağazaların derdünü... numaralı dairesi çevre... ı odadır. Asansör ve kalorifer... ı odadır. İçindekiler veya 417... telefonla müracaat.

* Mağazaların derdünü... numaralı dairesi çevre... ı odadır. Asansör ve kalorifer... ı odadır. İçindekiler veya 417... telefonla müracaat.

* Mağazaların derdünü... numaralı dairesi çevre... ı odadır. Asansör ve kalorifer... ı odadır. İçindekiler veya 417... telefonla müracaat.

* Mağazaların derdünü... numaralı dairesi çevre... ı odadır. Asansör ve kalorifer... ı odadır. İçindekiler veya 417... telefonla müracaat.